

AT-läkare fick hjälp att »tänka gyn«

Våga fråga. Det var gynekologen Pär Perssons råd till AT-läkarna på AT-stämman i Stockholm förra veckan.

II Gynekologi – något för AT-doktorn? Absolut. En av de större salarna var fullspikad när Pär Persson, specialistläkare vid kvinnokliniken, Akademiska sjukhuset i Uppsala, diskuterade en rad verkliga patientfall med publiken.

Vad gör vårdcentralen med en 52-årig kvinna med celiaki som söker för konstig känsla i magen och smärta i ländryggen? Hon slutade menstruera för ett år sedan, är aningen förstoppad och vid palpation känns buken spänd. Äggstockscancer? Publiken och Pär Persson kommer så småningom fram till att hon bör remitteras till gynekolog för bedömning. I verkligheten blev kvinnan remitterad till ultraljudsundersökning av buken. Hon fick tid först om tre månader. En vecka innan tiden var inne gick hon till kirurgakuten, blev hemskickad och gick så till gynjouren. Det visade sig att hon hade äggstockscancer.

– Det är viktigt att skriva remissen så att den inte blir oprioriterad. Men det är inte självklart att tänka gyn heller, kommenterade Pär Persson.

»Glöm inte graviditeten«

Och hur kommer man fram till att en 44-årig kvinna med blödningar sedan tre veckor och lite ont i buken är gravid, trots att hon har spiral.

– Glöm inte graviditeten hos den fortfarande fertila. Det är inte så ovanligt trots allt.

Sofia Breland, AT-läkare i Halmstad, var nöjd:

– Fall är bra, för det är så man jobbar och det här är precis rätt nivå. Man undrar om det är något man själv klarar av eller om man ska skicka vidare och hur bråttom det är.

Ida Blystad är på kirurgakuten i Enköping:

– På ett litet ställe har man inte tillgång till gynkonsult. Men de här patienterna söker ju hos oss också. Ofta får man ta telefonkontakt med Akademiska sjukhuset. Vi har ingen placering på gyn, så det är bra att fräscha upp de här kunskaperna.

AT-läkarna har en halv termins grundutbildning i gynekologi.

– De flesta är hyggliga på att klara en undersökning, men praktisk gynekologi är inte AT-doktors jobb. Målet är att de kan sortera rätt. Men ämnet är i grunden känsligt, och håller man inte på med det dagligdags finns det motstånd både mot

Tänk i termer av »graviditet, hormoner, infektion och tumör«. Med dessa fyra ords första bokstäver fick Pär Persson till ett avslutande slagord: Gyn – en HIT!

att fråga och undersöka, säger Pär Persson.

Hans stående uppmaning var: Våga fråga patienten! Och detta tycker han att man ska fråga om: Mens. Det ger en bra bild, mycket sitter i menscykeln. Preventivmedel. Sex, fråga oavsett ålder på patienten. Förutsätt inte en massa. Övergrepp. Det är det svåraste. Men fråga bara om du är beredd att ta emot svaret. Ställ en öppen fråga, till exempel: Har du någon gång varit med om något du inte ville?

Elisabet Ohlin

elisabet.ohlin@lakartidningen.se

När och hur ska AT-läkaren löneförhandla?

II Det fanns flera tillfällen att få svar på frågor om löneförhandling under AT-stämman. Ungefär hälften av de AT-läkare som lyssnade på förbundets ombudsman Erika Hellund hade egen erfarenhet av att förhandla.

Här är några av tipsen: Tacka inte ja till en tjänst utan att göra upp om lönen. Läs broschyren Din lön från Läkarförbundet. Förhandla inte bort övertidserättningen på ST-tjänsten. Se till att få skriftligt på det ni kommer överens om. Och ta hjälp av den lokala läkarförbundet. (LT)

Enkät AT-läkare Har du löneförhandlat? Planerar du att göra det?

Nazila Bahram, AT i Motala, tjänar 21 200 kronor i månaden:

– Ja, men det blev ingen förhandling. De gick efter tarifflönen. Vi ska få ny lön efter 18 månader, och då ska jag förhandla. Jag vill ha högre lön.

Nazila Bahram.

Sofia Ström, AT i Motala, tjänar 20 600 kronor i månaden:

– Ja, det var ganska roligt, men frustrerande. Det gick bra. Första gången, som vikarie, fick jag det jag begärde. Andra gången, som AT, fick jag förmåner i stället, reseersättning. I höst får vi tvåtusent mer enligt avtalet. Efter 18 månader får vi leglön, och då ska jag försöka förhandla igen.

Sofia Ström.

Avin Saleh, AT i Norrköping, tjänar 25 200 kronor i månaden:

– Ja, nyligen. Den 1 maj börjar jag som vikarie på kvinnokliniken i Norrköping. Det gick bra, det blev en kompromiss. Jag fick 29 000 och hade begärt 30 000. Jag ska förhandla inför ST också, och nu har jag fått ännu fler tips. Men jag tycker det är svårt att tala om personliga egenskaper. Då brukar jag hänvisa till personliga referenser.

Avin Saleh.

Dan Lundstedt, AT i Borås, tjänar 22 000 kronor i månaden:

– Ja, för två år sedan, efter termin tio. Det gick bra. Jag fick AT-lönen då, 19 800 kronor i månaden. Jag ska söka ST i november och vet att det blir svårt att löneförhandla, eftersom Västra Götaland har Sveriges sämsta läkarlön.

Dan Lundstedt.

Johan Hagberg, AT i Värmland, tjänar 25 000 kronor i månaden:

– Ja, inför AT. Vi var fyra som förde en gemensam förhandling. Det gick ganska bra. Förutom lönen fick vi ersättning för boende och hemresor. När jag söker ST tänker jag ta hänsyn till jourersättning och forskningsmöjligheter.

Johan Hagberg.

Elisabet Ohlin